

Apel nr 1
XXXVII Okręgowego Zjazdu
Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Zamościu
z dnia 22 marca 2024 roku

W sprawie: zmian w podstawowej opiece zdrowotnej

Skierowany do:

Ministra Zdrowia,
Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych,
Narodowego Funduszu Zdrowia

Zgodnie z art. 33 i 34 ustawy o podstawowej opiece zdrowotnej z dnia 27 października 2017 roku (Dz.U.2022.2527 t.j. z dnia 2022.12.07), zwanej dalej ustawą, oświadczenia woli świadczeniobiorców o wyborze świadczeniodawcy, lekarza POZ, pielęgniarki POZ i położnej POZ, **nietworzący zespołu POZ tracą ważność z dniem 31 grudnia 2024 r.**

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy Świadczeniobiorca ma prawo wyboru świadczeniodawcy, udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, spośród świadczeniodawców, którzy zawarli umowy o udzielanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. Wybór, o którym mowa w art. 9 ust. 1, świadczeniobiorca potwierdza oświadczeniem woli, zwanym dalej "deklaracją wyboru" (art. 10 ust. 1 ustawy).

Oznacza to, że od 1 stycznia 2025 roku świadczeniodawca - pielęgniarka poz, położna poz - „nietworzący zespołu POZ” nie będzie mógł udzielać świadczeń na rzecz pacjentów z tego powodu, że nie będzie miał ważnych deklaracji. Zgodnie z treścią przywołanych przepisów deklaracje tracą ważność automatycznie, z mocy prawa. Brak jest przy tym jakichkolwiek regulacji przejściowych. Złożone dotychczas do pielęgniarek POZ i położnych POZ deklaracje staną się nieważne z dniem 1 stycznia 2025 roku, a świadczeniodawca nie będzie mógł udzielać świadczeń w ramach realizacji umowy z NFZ. Z kolei świadczeniobiorcy zostaną pozbawieni pielęgniarskich i położniczych świadczeń w ramach POZ.

Należy także podkreślić, że do dnia dzisiejszego nie zawarto w przepisach prawa, ani nie przedstawiono też w formie propozycji, w jaki formalny sposób ma powstać „Zespół POZ”, ani też w jaki sposób pielęgniarki POZ i położne POZ będą zobowiązane wykazać uczestnictwo w Zespole POZ, przez kogo i w jaki sposób będzie to weryfikowane.

Zgodnie z art. 11 ustawy o podstawowej opiece zdrowotnej w skład zespołu POZ wchodzi: lekarz POZ, pielęgniarka POZ i położna POZ. Pracę zespołu POZ koordynuje lekarz POZ, który rozstrzyga o sposobie planowania i realizacji postępowania diagnostyczno-leczniczego nad świadczeniobiorcą. Te ogólne jedynie zapisy powodują, że na dzień dzisiejszy nierozwiązana pozostaje kwestia, w jaki sposób, przed kim i do kiedy świadczeniodawcy (pielęgniarki POZ i położne POZ) mają wykazać, że tworzą zespół POZ. Nierozstrzygnięta pozostaje także kwestia, czy wobec wykazania przez pielęgniarkę POZ i położną POZ uczestniczenia w zespole POZ, złożona uprzednio do niej deklaracja wyboru zachowa swoją ważność po 31 grudnia 2024 roku, czy stanie się to z mocy prawa czy też nie i kto o tym zadecyduje?

Zupełny brak regulacji prawnych w opisanym powyżej zakresie spowoduje od dnia 1 stycznia 2025 roku wielkie zamieszanie w POZ. Bez odpowiedzi na dzień dzisiejszy pozostaje wiele pytań np: co stanie się z pacjentami, którzy mają ciągłość leczenia u pielęgniarki POZ, co z kobietami ciężarnymi wymagającymi stałej opieki położnej POZ itd. Oczywiście pacjenci będą mogli, a może nawet będą zmuszeni skorzystać z opieki medycznej w SOR czy w Szpitalu, te jednostki mają jednak inne zadania, już dziś są przeciążone pracą. Wreszcie należy zadać pytanie, co z prawem pacjenta do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Aktualnie takie nieformalne zespoły lekarsko-pielęgniarsko-położnicze działają zgodnie z zasadą niezależności zawodowej swoich członków, wszyscy realizują świadczenia w ramach własnych kompetencji, jednocześnie komunikując się ze sobą.

Od 1998 r. z powodzeniem funkcjonują indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarek i położnych oraz podmioty lecznicze założone przez pielęgniarki i położne, które zawierają umowy z NFZ na realizację świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej. Sprzeciwiamy się dążeniom do likwidacji dobrych, sprawdzonych rozwiązań funkcjonujących na rynku usług medycznych i uzależnianiu ich funkcjonowania od dobrej woli lekarza. Samodzielne kontraktowanie świadczeń zdrowotnych przez praktyki zawodowe pielęgniarek i położnych zapewnia wysoką jakość świadczonych usług, holistyczną, kompleksową i profesjonalną opiekę nad pacjentem, jego rodziną oraz społecznością lokalną a przede wszystkim gwarantuje dostępność do świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy. Należy wyjaśnić, że w dobie starzejącego się społeczeństwa, potrzeby poprawy opieki nad pacjentami przewlekłe chorymi jest to kluczowa forma opieki.

Wobec powyższego XXXVII Okręgowy Zjazd Delegatów apeluje o podjęcie pilnych i konsultowanych szeroko ze środowiskiem pielęgniarek i położnych

działań legislacyjnych, które doprowadzą do powstania rozwiązań legislacyjnych stanowiących odpowiedź na przedstawione problemy. Jednocześnie apelujemy o to, aby efekt tych prac nie doprowadził do sytuacji, w której funkcjonujące już od wielu lat praktyki pielęgniarek i położnych straciłyby możliwość samodzielnej pracy i udzielania świadczeń na rzecz pacjentów.

SEKRETARZ ZJAZDU

Violette Namg

PRZEWODNICZĄCA ZJAZDU

Antonina